UMEÅ KOMMUN

Handlingsplan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier inom de kommunala gymnasieskolorna

Midgårdsskolan

Dokumentnamn: Handlingsplan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier inom de kommunala gymnasieskolorna		
Dokumentansvarig: Elevhälsochef Umeå Gymnasieskolor		**Dokumentdatum:** 2018-01-23
Godkänd av: Nicklas Wallmark, biträdande utbildningsdirektör	**Version:** 3.0	**Reviderad:** 2025-06-05. Revidering utifrån ny lagstiftning 2026-08-01.

Innehåll

Bakgrund 1
Syfte och mål 2
Regler 2
Handlingsplan 3
Elever och elev 3
Personal och elev 4
Dokumentation 5
Definitioner 5
I korthet 5
Kopplade till lagrum 6
Diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier 6
Förbud mot repressalier 6
Kränkande behandling 7
Utvecklade definitioner 7
Diskriminering 7
Kränkande behandling 8
Mobbning 9
Trakasserier 9
Sexuella trakasserier 9
Upprättande av enheternas rutiner 10
Ansvar 10
Samverkan med elever och personal 10
Systematiskt arbete – årshjul 10
Efterarbete 10
Disciplinära åtgärder, Skollagen kap 5 10
Skolans ansvar vid brott 11
Anmälan vidare 11
Lagar och styrdokument 12
Viktiga telefonnummer 13
Midgårdsskolans förebyggande och främjande arbete 14
Kontaktuppgifter 16

Bakgrund

Inom Umeå gymnasieskolor UGS är vår vision; lärande, utveckling och framtidstro för alla våra elever.

Elever som går på Umeås gymnasieskolor ska bli sedda, lyssnade på och inspirerade till lärande och utveckling. Vi vill ge eleverna en trivsam skolmiljö där de känner sig trygga, blir positivt uppmärksammade och upptagna i den sociala gemenskapen. Nolltolerans ska råda mot all diskriminerande och kränkande behandling. Alla på skolan, elever som personal, ska visa respekt för varandra och människors olikheter.

Utifrån barnkonventionen har varje barn rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6). Vidare har även varje barn åsiktsfrihet och rätt att bli hörd (artikel 12). För att främja en trygg arbetsmiljö på våra skolor är det av yttersta vikt att all personal har goda rutiner för såväl det förebyggande arbetet mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier inom de kommunala gymnasieskolorna som för det åtgärdande arbetet för detta. Utifrån detta har de förebyggande insatserna i denna plan samverkats med elever inom Umeå gymnasieskolor.

Kunskap om de områden som berörs i planen är en viktig del av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inom skolan, därför ska dessa frågor återkommande diskuteras både bland elever och personal. På varje skolenhet inom UGS finns elevhälsopersonal dit både elever, föräldrar och personal kan vända sig för råd och stöd.

Skolan samarbetar med andra myndigheter i hälsofrämjande och förebyggande syfte men också för att ge stöd och hjälp till enskilda elever.

Det är viktigt att vi alla, personal, föräldrar och elever, hjälps åt med det förebyggande arbetet och att vi tillsammans arbetar för en trygg och utvecklande arbetsmiljö. Vi kommer att göra vårt bästa för att ingen av skolans elever ska behöva uppleva kränkningar, diskriminering eller trakasserier.

Lina Lindström
Elevhälsochef
Umeå gymnasieskolor

Syfte och mål

- Skydda eleverna mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling
- Förebygga förekomsten av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling
- Skapa en trygg och utvecklande arbetsmiljö i skolan samt under det arbetsplatsförlagda lärandet (APL)
- Vara ett stöd i skolornas systematiska kvalitetsarbete
- All personal och alla elever ska veta hur man agerar vid misstanke om diskriminering trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling
- Planen ska vara ett stöd rörande de arbetsprocesser och dokumentationsprocesser som diskriminering trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling omfattas av.

Regler

Skolan är en arbetsplats med samma krav och skyldigheter som andra arbetsplatser. Målsättningen ska därför vara att skolan är fri från kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. För elever, personal och andra finns därav ett gemensamt regelverk.
Inom Umeå gymnasieskolor ska jag:

- Visa respekt för alla samt att bidra till trygghet. Jag ska ha ett vårdat språk och bete mig trevligt mot elever, personal och gäster på skolan
- Bidra till ett bra arbetsklimat i skolans lokaler samt bidra till en trivsam arbetsmiljö
- Följa lagar och regler som finns i samhället

Handlingsplan

Elever och elev

Kränkningar av enklare karaktär hanteras själv av personalen och föranleds inte av dokumentations- eller informationsplikt.

1. Elev som känner sig trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt kan ta kontakt med en vuxen på skolan som eleven känner förtroende för.

2. Personal som själv noterar trakasserier, sexuella trakasserier eller allvarlig eller upprepad kränkning av elev ska i första hand hantera situationen och sedan informera rektor/btr. rektor via formulär på intranätet alternativt muntligen direkt till rektor.

3. Personal som får kännedom om trakasserier, sexuella trakasserier eller allvarlig eller upprepad kränkning av elev ska i första hand hantera situationen, och sedan informera rektor/btr. rektor via formulär på intranätet alternativt muntligen direkt till rektor.

4. Rektor/btr. rektor bedömer om en utredning ska initieras skyndsamt. Dialog bör ske med kurator eller annan utsedd kring upplägget på utredningen. Ärende skapas i Prorenata. *Har rektor/btr. rektor fått informationen muntligt måste denne inleda ärendet med att fylla i informationsformuläret via intranätet.*

5. Rektor/btr.rektor anmäler vidare till huvudmannen genom att lägga till elevhälsochef i ärendet i Prorenata. Är rektor inte på plats kan det delegeras med syfte av skyndsamt utförande

6. Senast i detta steg bör vårdnadshavare informeras, om det inte är direkt olämpligt. Löpande dialog med vårdnadshavare är en viktig ledstång inom Umeå kommuns gymnasieskolor.

7. Vid utredningen ska klarläggas vad som hänt och om det är trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling i lagens mening. Utredningen bör innehålla samtal med de elever som är inblandade i händelsen så att dessa får redogöra för sin uppfattning av det inträffade genom enskilda samtal och/eller samtal i grupp. Viktigt att olika perspektiv tas hänsyn till i utredningsförfarandet

8. När utredningen är klar gör rektor/btr. rektor en bedömning om trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling skett i lagens mening genom att notera i detta i utredningsformuläret i Prorenata

9. När utredningen är klar beslutar rektor/btr.rektor om åtgärder ska vidtas och i sådant fall vilka åtgärder. Rektor/btr. rektor beslutar också vem som ska se till att de beslutade åtgärderna utförs. Vid bedömning att trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling skett i lagens mening är rektor/btr. rektor skyldig att vidta åtgärder

10. Om det blir aktuellt med disciplinära åtgärder genomför rektor/btr. rektor samtal med elev och vårdnadshavare (om omyndig elev) samt aktualiserar åtgärden

11. Uppföljningssamtal sker med inblandade elever inom tre veckor. Enskilda samtal och/eller samtal i grupp. Vid behov sker ytterligare uppföljning

12. Vid oönskad händelse som kan leda till personskada ska detta registreras via Umeå Kommuns tillbudssystem Stella.

Personal och elev

1. Elev som känner sig diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt kan ta kontakt med en vuxen på skolan som eleven känner förtroende för.

2. Personal som noterar diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkning av elev ska, om möjligt, agera genom att prata med berörda, och sedan informera rektor/btr. rektor via formulär på intranätet alternativt muntligen direkt till rektor. Information till närmsta chef sker muntligt genom elevens rektor/btr. rektor.

3. Personal som får kännedom om trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkning av elev ska informera rektor/btr. rektor via formulär på intranätet alternativt muntligen direkt till rektor. Information till närmsta chef sker muntligt genom elevens rektor/btr. rektor

4. En utredning initieras skyndsamt av rektor/btr.rektor. Dialog bör ske med kurator eller annan utsedd kring upplägget på utredningen. Ärende skapas i Prorenata. Har rektor/btr. rektor fått informationen muntligt måste denne inleda ärendet med att fylla i informationsformuläret via intranätet.

5. Rektor/btr.rektor anmäler vidare till huvudmannen genom att lägga till elevhälsochef i ärendet i Prorenata. Är rektor inte på plats kan det delegeras med syfte av skyndsamt utförande.

6. Vårdnadshavare till elever som är inblandade i händelsen informeras senast vid detta skede. Om det inte är direkt olämpligt. Myndig elevs föräldrar informeras efter samtycke av elev

7. Närmaste chef till den personal som uppgifterna gäller, utreder ärendet skyndsamt genom att i ett kontrollsamtal samla fakta om det inträffade. Denne kan vid behov söka stöd hos HR-partner. Vid utredningen ska klarläggas vad som hänt och om det är diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling i lagens mening. Dokumentation sker enligt Umeå kommuns riktlinjer kring brister i anställningsavtalet i systemstödet Novi.

8. När utredningen är klar beslutar närmsta chef om åtgärder ska vidtas samt i så fall vilka.

9. Eleven bör alltid erbjudas stöd via elevhälsan.

10. Uppföljningssamtal med aktuell elev sker inom tre veckor. Vid behov sker ytterligare uppföljning.

Dokumentation

- All dokumentation ska vara skriftlig och sker i skolans dokumentationssystem Prorenata.
- Den personal som får kännedom om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller allvarlig eller upprepad kränkande behandling ska informera via länk på intranätet ”Information om kränkande behandling” alternativt muntligen.
- Efter att Informationen har kommit in skapas ett ärende i Prorenatas elevakt på den elev som är utsatt. Rektor/btr. rektor och kurator på programmet har behörighet att skapa ärendet
- Huvudmannens representant är elevhälsochef och ska alltid läggs till i ärendet
- Av dokumentationen ska det tydligt framgå:
    - vad som har hänt
    - vilka elever som är inblandade
    - om det har bedömts vara kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering i lagens mening
    - vilka åtgärder som har vidtagits om bedömningen är ja, samt hur uppföljning skett. Dokumentationen sker löpande under ärendets gång.

Rektor/btr. rektor är skyldig att ta ställning i ärendet och vidta åtgärder ifall incidenten bedöms som diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.

Partsinsyn

Vårdnadshavare eller annan myndig person som uppvisar godkänd fullmakt har rätt till partsinsyn. Det innebär att den som är part i ett mål/ärende har rätt till insyn i handläggningen av målet/ärendet. Den person (rektor/btr.rektor) som har barn- eller elevaktien i sin ägo är den som lämnar ut samtliga handlingar i ärendet. Om den personen känner osäkerhet om utlämnandet bör ske eller inte ska den kontakta delegat (se gällande delegationsordning).

Det är endast delegat som kan neka utlämnande av handling helt eller delvis eller lämna ut med förbehåll. Delegat ger även handledning i utlämnandefrågor.

Definitioner

I korthet

- *Med diskriminering avses att e*n elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; Etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, ålder, kön, könsidentitet eller könsuttryck, religion eller annan trosuppfattning samt sexuell läggning

- *Med kränkande behandling avses* ett uppträdande som *utan* att vara kopplat till någon av de sju diskrimineringsgrunderna kränker elevers värdighet
- *Med mobbning avses* en form av kränkande behandling som innebär upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar en annan skada eller obehag. Ordet mobbning används inte längre i samma utsträckning som tidigare eftersom definitionen av kränkande behandling även täcker mobbning-begreppet.
- *Med trakasserier avses* ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna
- *Med sexuella trakasserier avses* ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Kopplade till lagrum

Diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheten är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Diskrimineringslagen (2008:567) förbjuder i kap 1, 4 § sex former av diskriminering:

1. Direkt diskriminering är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Missgynnandet ska ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna
2. Indirekt diskriminering är när det finns en regel eller en rutin som verkar neutral men är särskilt missgynnande utifrån de sju diskrimineringsgrunderna
3. Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att verksamheten inte genomför skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning
4. Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller fler av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning. Kan vara både psykiska, fysiska, verbala och genom sociala medier
5. Sexuella trakasserier är trakasserier av sexuell karaktär. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar
   Instruktioner att diskriminera är till exempel när någon ger order eller instruerar någon som är i beroendeställning att diskriminera någon annan
6. Instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Förbud mot repressalier

6 kap. 11 § Skollagen

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Elever på praktik omfattas även av kap. 2 18 § Diskrimineringslagen
Diskrimineringslagen (2008:567) förbjuder i kap 2, 18 §, repressalier utifrån följande definition:
En arbetsgivare får inte utsätta en någon [eg. arbetstagaren] för repressalier på grund av att denne [arbetstagaren]:

1. anmält eller påtalat att arbetsgivaren handlat i strid med lagen,
2. medverkat i en utredning enligt lagen, eller
3. avvisat eller fogat sig i arbetsgivarens trakasserier eller sexuella trakasserier

Kränkande behandling

Skollagen (2010:800) förbjuder i kap 6, 3 § kränkande behandling utifrån följande definition: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Utvecklade definitioner

Diskriminering

De sju diskrimineringsgrunderna

Kön

Med diskrimineringsgrunden kön avses i diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden (prop. 2007/08:95).

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med diskrimineringsgrunden könsöverskridande identitet eller uttryck avses i diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön [än det biologiska] (prop. 2007/08:95).

Diskrimineringsgrunden avser vad som ofta brukar kallas transpersoner. Det är ett paraplybegrepp för personer som bryter mot samhällets normer för könsidentitet och könsuttryck.

Etnisk tillhörighet

Med diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet avses i diskrimineringslagen nationellt eller etniskt
ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande (prop. 2007/08:95).

Nationella minoriteter såsom samer och romer omfattas, men också majoritetsbefolkningens etnicitet inkluderas i begreppet. Det är således inte bara ett minoritetsskydd (DO- sju olika diskrimineringsgrunder).

Religion eller annan trosuppfattning

Detta definieras inte i lagen men enligt lagens förarbeten åsyftas – förutom de stora världsreligionerna – åskådningar som buddism, ateism och agnosticism. En trosuppfattning måste ligga nära det vi benämner religion. Detta ska inte sammanblandas med etiska, filosofiska eller politiska åskådningar. (DO: Sju olika diskrimineringsgrunder).

Funktionsvariation /Funktionsnedsättning

Med diskrimineringsgrunden funktionshinder avses i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå (prop. 2007/08:95).

En tillfällig eller övergående sjukdom anses inte som funktionsnedsättning. Inte heller förhållandet att en person är bärare av ett sjukdomsanlag (DO: Sju olika diskrimineringsgrunder).

Sexuell läggning

Med diskrimineringsgrunden sexuell läggning avses i diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning (prop. 2007/08:95).

Att vara homosexuell innebär att en person förälskar sig i och/eller är sexuellt attraherad av en person av samma kön. En bisexuell person förälskar sig i och/eller är sexuellt attraherad av personer oavsett kön. Att vara heterosexuell innebär att ha förmågan att förälska sig i och/eller vara sexuellt attraherad av en person av motsatt kön. Varje individ avgör själv vilken läggning hen har (DO: Sju olika diskrimineringsgrunder).

Ålder

Med diskrimineringsgrunden ålder avses i diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd (prop. 2007/08:95).

Det kan vara tillåtet med särbehandling som har samband med ålder […] om det har ett berättigat syfte och om de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. Det kan till exempel handla om att ha en lägsta ålder för antagning (DO: Diskriminering inom skola och förskola).

Kränkande behandling

Kränkande behandling i skollagens mening kan utföras av en eller flera personer och även riktas mot en eller flera personer. Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av personal eller av ett eller flera andra barn eller elever.

Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta eller dolda och subtila. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar som slag, sparkar och knuffar, men kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling

kan också förekomma digitalt, till exempel på sociala medier (Skolverket: Kränkande behandling, mobbing och diskriminering).

Mobbning

Begreppet mobbning finns inte i skollagen. En vanlig användning av ordet är om ett barn eller en elev blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen. Kränkande behandling kan vara något som bara händer en gång. Kränkande behandling är alltså ett bredare begrepp, som kan innefatta mobbning men även andra kränkande beteenden (Skolverket: Kränkande behandling, mobbing och diskriminering).

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som, i likhet med kränkande behandling, kränker någons värdighet. I detta sammanhang har dock uppträdandet samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (Skolverket: Kränkande behandling, mobbing och diskriminering).

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier kan vara att någon till exempel tafsar eller skickar sms och bilder med sexuellt innehåll. Det kan också handla om kommentarer, närgångna blickar, ovälkomna komplimanger och anspelningar eller jargong (Skolverket: Skolans arbete mot sexuella trakasserier).

Upprättande av enheternas rutiner

Ansvar

Rektor ansvarar för att en plan upprättas varje läsår för varje program/område/skola som rektor ansvarar för. Rektor ansvarar även för att rutiner tydliggörs för hur elever och deras vårdnadshavare kan informera om kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier. Dessa rutiner ska vara väl kända.

Samverkan med elever och personal

Rektor ska i sitt arbete med plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier samverka med dem som deltar i utbildningen, det vill säga elever och personal. Samverkan ska omfatta undersökning, analys av resultat och de förebyggande åtgärder som behöver genomföras samt uppföljning och utvärdering. Även arbetet med riktlinjer och rutiner ska ske i samverkan.

Samverkan bör ske med representanter för olika grupper.

Systematiskt arbete – årshjul

Område	Tidsplan	Ansvar
Genomgång av plan med arbetslag	Terminsstart höst, efter reviderad version spikas	Rektor/biträdande rektor eller den som delegeras till
Genomgång av plan med elever	Hösttermin åk 1	Kurator eller den som rektor/biträdande rektor delegerar till
Utvärdering av insatser tillsammans med arbetslag inför revidering av ny plan	Vårtermin i samband med arbetet kring elevenkäten och hälsoenkät/hälsosamtal.	Rektor/biträdande rektor eller den som delegeras till
Årlig revidering	Terminsslut vår och terminsstart höst. Ska vara reviderad och publicerad senast septembers slut	Rektor/biträdande rektor ansvarar för att arbetet sker. Kan delegeras.
Elevernas perspektiv	Höst- och vårtermin	Rektor/biträdande rektor eller den som delegeras till i samband med resultat från elevenkät, hälsosamtal och programforum/skolforum

Efterarbete

Disciplinära åtgärder, Skollagen kap 5

Enligt Skollagen 5 kap. 17 och 19 §§ kan en elev i gymnasieskolan helt eller delvis stängas av, om eleven stör eller hindrar utbildningens bedrivande, utsätter någon annan elev eller av utbildningen berörd person för kränkande behandling eller om uppförandet på annat sätt inverkar negativt på övriga elevers trygghet och studiero.

Skolans ansvar vid brott

Brottsliga handlingar ska aldrig accepteras och skolan har en skyldighet att markera mot brott.
Utifrån rektors bedömning ska skolan således polisanmäla brott som utförs i skolan eller i anslutning till skoldagen. Vid osäkerhet på om anmälan ska göras, kan samråd ske med säkerhetssamordnare alternativt polisen. Anmälningsskyldighet till socialtjänst vid oro ska dock alltid beaktas.

Inför evemtuell polisanmälan finns stödmaterial i Planen mot hot, våld och otillåten påverkan (LÄNK)

Anmälan vidare

Generellt gäller att skolan är behjälplig när en elev önskar göra en anmälan till Skolinspektionen, Barn- och elevombudet eller till Diskrimineringsombudsmannen i diskriminerings- eller kränkningsärenden.

Lagar och styrdokument

Skollagen (2010:800)

6 kap. 7&8 §§

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling samt se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

GY 11 (SKOLFS 2011:144)

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling

En plan mot kränkande behandling enligt 6kap. 8§ skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skollagen (2010:800)

6 kap. 8 §

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8§ skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning.

3 kap. 1, 2, 3 §§

Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. Lag (2016:828).

Föräldrabalk (1949:381)
6 kap. Inledande bestämmelser

§ 1 Barn har rätt till omvårdnad, trygghet och en god fostran. Barn skall behandlas med aktning för sin person och egenart och får inte utsättas för kroppslig bestraffning eller annan kränkande behandling.

§ 2 Barnets vårdnadshavare svarar även för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter samt ska bevaka att barnet får tillfredsställande försörjning och utbildning. I syfte att hindra att barnet orsakar skada för någon annan ska vårdnadshavaren vidare svara för att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas.

Skolans tillsynsansvar utifrån rättspraxis; personalen övertar tillsynsansvaret den tid eleverna vistas i skolan, se ex. NJA 1984 s. 764.

Viktiga telefonnummer

Socialtjänstens mottagningsenhet	090-16 10 02
Polismyndigheten	114 14
Ungdomsmottagningen	090-785 800

Skolans värdegrundsarbete framgår i läroplanen. Huvudmannens ansvar och skyldigheter regleras i skollagen, tillhörande förordningar och diskrimineringslagstiftning.

Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen en del av svensk lag. [1] *Vilket innebär att alla kommuner, regioner och myndigheter har en skyldighet att säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter utifrån barnkonventionen.*

I Läroplanen för gymnasiet (GY11) framgår att: Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling.

[1] Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, även kallat FN:s konvention om barnets rättigheter från 1989.

Midgårdsskolans förebyggande och främjande arbete

Åtgärder som behövs i syfte att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever

Mål	Insats
Öka elevernas upplevelse av trygghet och tillit till att kränkningar hanteras	Synliggöra skolans arbetsgång vid kränkningar för elever och personal. Genomgång av planen vid terminsstart och i mentorstid.
Minska förekomsten av utanförskap och social isolering	Systematiskt arbete med gruppstärkande aktiviteter, relationsskapande undervisning och uppföljning av elevgrupper genom gruppkartläggningar.
Stärka vuxennärvaro och tidig upptäckt	Lärare och elevhälsa arbetar som aktiva åskådare och följer gemensamma rutiner för anmälan och dokumentation av kränkningar.
Skapa inkluderande och begripliga lärmiljöer	Fortsatt arbete med struktur, tydliga förväntningar, återkoppling och elevdelaktighet i undervisningen.
Öka elevernas delaktighet i trygghetsarbetet	Elevintervjuer, hälsosamtal och elevenkäter används för att identifiera riskområden och utveckla förebyggande insatser.

Redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året

Mål	Insats	Tidsplan	Ansvarig
Tydliggöra arbetet mot kränkande behandling	Genomgång av plan, rutiner och rapporteringsvägar för elever och personal	HT 2026 och därefter varje termin	Rektor och EHT
Tidig upptäckt av risk för utanförskap	Månatliga gruppkartläggningar i arbetslagen och uppföljning i EHT	Löpande under läsåret	Arbetslag, mentor och specialpedagog
Öka trygghet och studiero	Gemensamt arbete kring skolregler, bemötande och pedagogiskt ledarskap	Hela läsåret	Arbetslag och rektor
Stärka elevdelaktigheten	Hälsosamtal, elevintervjuer och fördjupade dialoger kring trygghet och trivsel	Hela läsåret	Kuratorer och skolsköterskor
Minska frånvaro som riskfaktor för kränkningar och utanförskap	Implementera närvarorutinen med tidiga insatser för gröna och gula elever	Hela läsåret	Mentor, elevhälsa och biträdande

Tidsplan samt ansvarsfördelning för åtgärder som ska genomföras detta läsår

Åtgärd	Ansvar	Tidsplan
Genomgång av planen mot kränkande behandling med elever	Mentor	Augusti-september
Information och utbildning för personal kring rutiner och anmälningsskyldighet	Rektor och elevhälsa	Augusti
Gruppkartläggningar och analys av trygghet och relationer	Arbetslag och specialpedagog	Varje månad
Uppföljning av kränkningsärenden och förebyggande arbete på Strategiskt EHT	EHT	Månatligen
Uppföljning av trygghet, studiero och kränkningar i elevenkät och hälsosamtal	Elevhälsan	HT och VT
Analys av resultat och revidering av insatser	Stor-EHT och rektor	December och juni

Utvärdering av föregående läsårs insatser

Insats 1: Närvarofrämjande undervisning och arbete med trygghet i elevgrupper

Utvärdering personal

Personalen beskriver att arbetet med process före produkt, tydligare strukturer och relationellt arbete har bidragit till ökad hanterbarhet och förbättrad närvaro, särskilt i årskurs 1. Arbetslagen upplever att arbetet med "Våga" bidragit till tryggare elevgrupper. Samtidigt har man identifierat behov av större samsyn kring rutiner, ordningsregler och det förebyggande arbetet mot kränkningar.

Utvärdering elever

Eleverna uppger fortsatt hög trivsel och trygghet på skolan. En stor majoritet kan vara sig själva och känner sig trygga. Samtidigt framkommer att eleverna upplever att arbetet med att förebygga och hantera kränkningar kan utvecklas ytterligare och bli tydligare.

Insats 2: Elevhälsans främjande och förebyggande arbete

Utvärdering personal

Elevhälsan beskriver att stödet till elever och lärare har stärkt trygghet, struktur, delaktighet och närvaro. Arbetet har dock till stor del skett på individnivå. Behov finns av att utveckla fler insatser på grupp- och organisationsnivå samt att använda data mer systematiskt i det förebyggande arbetet.

Utvärdering elever

Elever som fått stöd genom elevhälsan beskriver ökad begriplighet kring krav, bättre stöd i planering och större möjlighet att genomföra sina studier. Hälsosamtal och elevintervjuer visar samtidigt att stressnivån fortfarande är hög hos många elever och att fortsatt arbete behövs kring hanterbarhet, relationer och känslan av sammanhang.

Kontaktuppgifter

Vill du anmäla diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling, få svar på frågor eller få mer information kan du kontakta kurator, biträdande rektor eller mentor för din klass, se kontaktuppgifter på Midgårdsskolans hemsida: Kontaktuppgifter